

BEGRIJPEND LEZEN

VOOR DE LVS-TOETSEN

Geschikt om te oefenen voor de toetsen
van Cito, IEP en andere toetsaanbieders

Van boek tot beeldscherm: een compleet aanbod

Extra uitleg met video's

Kom je er even niet uit en snap je een vraag niet zo goed? Vraag aan je juf of meester om deze QR-code te scannen. Dan krijg je handige video's waarin alles duidelijk wordt uitgelegd.

Kun je de QR niet scannen?

Ga dan naar: https://www.junioreinstein.nl/to_shop

Luister mee met de teksten en vragen

Wil je luisteren en lezen tegelijk? Vraag aan je juf of meester om deze QR-code te scannen. Je kunt dan meeluisteren met alle teksten en vragen.

Kun je de QR niet scannen?

Ga dan naar: https://www.junioreinstein.nl/to_shop

Inhoudsopgave

Begrijpen 4

Zelfgemaakt roomijs.....	4
Circus in het dorp.....	6
In gesprek met Hans Zeeman, pakketbezorger.....	8
Papieren praatjes.....	10
Zondag, 1 oktober.....	11
Titel: Tim en het knetterende brouwsel.....	12
Hulphonden op school: goed idee of niet?.....	14
Een bijzonder kinderfeestje organiseren?.....	16
Peuter geeft politie een ‘boete’.....	17
Kasper en Mats in het zwembad.....	18

Teksten vergelijken 20

IJslandse paarden.....	20
Nieuwsbrief IJslands paardencentrum Laugar.....	22

Studieteksten 24

Zo slim als een kraai!.....	24
Origami: vouwen tot kunst.....	26
De kameel.....	28

Opzoeken 30

Voorspellen 36

1 Papieren praatjes

- 2 'Psst!' fluistert Anna, terwijl ze me snel een opgevouwen papiertje geeft.
3 De briefjes zijn ons kleine geheim. Omdat Anna twee tafels verderop zit, is praten
4 lastig, maar briefjes geven ideaal. We spelen wel met vuur, vooral wanneer de
5 meester oplet. Ik mag het pas lezen als hij niet kijkt. Ik brand van nieuwsgierigheid.
6 Zucht! Wat zou erop staan? Nieuws over het schoolfeest? Of gewoon een grapje?
7 Zodra de meester zich omdraait en iets op het bord schrijft, grijp ik mijn kans.
8 Ik open het papiertje en lees:

- 9 Oh, leuk! denk ik. Ik pak mijn pen en schrijf snel mijn antwoord terug:

- 10 Voorzichtig vouw ik het briefje weer dicht en kijk ik naar de meester. Ik wacht tot
11 de kust veilig is. Anna ziet wat ik doe, knipoogt en maakt zich klaar. Met een snelle
12 beweging schuif ik het papiertje over twee tafels naar haar toe. Ze pakt het briefje
13 en opent het. Anna lacht en steekt snel haar duim op. Dan gaat de bel.
14 Anna wacht op mij in de gang en zegt: 'Zaterdag, zes uur?'

1 Lees: Zucht! (r. 6)

Welk gevoel drukt de ik-persoon hier uit?

- ☐ Ze is afgeleid en denkt aan iets anders.
- ☐ Ze is ongeduldig en voelt spanning.
- ☐ Ze voelt dat er iets misgaat en is nerveus.
- ☐ Ze voelt zich niet goed en wil naar huis.

2 In welke zin staat geen figuurlijk taalgebruik?

- ☐ We spelen ... vuur, (r. 4)
- ☐ Ik brand ... nieuwsgierigheid. (r. 5)
- ☐ Ik wacht ... is. (r. 10 en 11)
- ☐ Anna lacht ... op. (r. 13)

3 Waarom heeft de schrijver deze tekst geschreven?

om de lezer ...

- ☐ iets te laten doen
- ☐ iets te leren
- ☐ te overtuigen
- ☐ te vermaken

Tekst 1 en 2 horen bij elkaar.

Tekst 1

1 IJslandse paarden

IJsland, je kent het vast wel. Het is een groot eiland in het noorden van de Atlantische Oceaan. Een land met strenge winters, koele zomers en een natuur vol vulkanen, warmwaterbronnen en enorme ijsvlaktes.

IJsland is ook het land van een bijzonder paardenras. In de negende eeuw kwamen de Vikingen uit Noorwegen naar het eiland. Ze namen hun paarden mee. Door de eeuwen heen hebben deze dieren zich aangepast aan de natuur en het klimaat op IJsland. IJslandse paarden zijn klein, erg gespierd en ze hebben zowel een winter- als een zomervacht. Op IJsland willen ze dat dit ras blijft zoals het is. Daarom hebben ze een speciale wet: een paard dat het eiland verlaten heeft, mag nooit meer terugkomen.

De paarden worden meestal niet groter dan 1 meter 45. Toch zijn het sterke dieren. Ze kunnen met gemak een volwassen ruiter dragen. Ze komen voor in allerlei kleuren: zwart, wit en verschillende tinten bruin. Sommige paarden zijn ook gevlekt. Vaak hebben de manen en de staart een andere kleur dan hun lijf. Het is een vrolijk gezicht, zo'n bonte kudde IJslandse paarden.

IJslandse paarden zijn bekend omdat ze een extra **gang** hebben. Alle paarden hebben drie gangen: stap, draf en galop. Maar IJslandse paarden hebben nog een manier van lopen: tölt. In tölt zet het paard heel kleine stapjes. Het beweegt zijn benen snel achter elkaar. De rug blijft hierbij rustig en schommelt bijna niet. Zelfs als het paard snel gaat, blijft de ruiter rustig in het zadel zitten. Dat is wel anders dan bij draf of galop. Daarbij wipt de ruiter steeds op en neer in het zadel.

Sommige IJslandse paarden hebben zelfs nog een vijfde gang: de telgang. Hierbij gaan de twee benen links tegelijk vooruit en daarna de twee benen rechts. In telgang gaat een paard maar liefst 45 kilometer per uur! De ruiter beweegt dan mee van links naar rechts, precies in hetzelfde ritme van als paard. Op IJsland grazen de paarden grote delen van het jaar in de vrije natuur. In september worden ze bij elkaar gedreven en gaan ze terug naar de stal voor de lange winter.

Zo slim als een kraai!

- 1 Kraaien zijn zwarte vogels die je vast weleens hebt gezien en gehoord. Veel mensen vinden kraaien vervelend, omdat ze lawaai maken. Vooral als ze in groepen bij elkaar zitten. Maar wist je dat kraaien eigenlijk heel bijzonder zijn? Ze kunnen dingen die veel andere dieren niet kunnen. Kraaien zijn namelijk ontzettend intelligent. Onderzoekers hebben allerlei verrassende feiten ontdekt over hoe slim kraaien zijn.
- 2 **Stemmen en gezichten onthouden**
Kraaien kunnen niet alleen het geluid herkennen van andere kraaien, maar ook de stemmen van mensen. Dat is al bijzonder, maar kraaien kunnen nóg meer. Ze onthouden de gezichten van mensen erg goed. Pest je een kraai? Dan vergeet hij dat nooit meer. Hij waarschuwt andere kraaien hiervoor. Zo weten zij ook dat ze beter voorzichtig kunnen zijn!
- 3 Kraaien zijn heel handig en kunnen zelfs gereedschap gebruiken. Zo pakken ze bijvoorbeeld een takje om bij voedsel te komen. Daarmee peuteren ze insecten of zaadjes uit spleetjes. Er is een kraaiensoort die zelfs zijn eigen gereedschap maakt. Om bij voedsel te komen, buigen ze metalen draadjes om. Er zijn maar weinig dieren die zelf gereedschap kunnen maken én op slimme manieren gebruiken.
- 4 **Slim gebruikmaken van de omgeving**
Kraaien gebruiken ook hun omgeving. Zo leggen ze bijvoorbeeld harde noten op de weg. Als er dan een auto overheen rijdt, kraakt de noot open. Slim bedacht, toch? Daarna komt de kraai terug om het nootje lekker op te eten.
- 5 **Kraaien lossen puzzels op**
Onderzoekers hebben getest of kraaien kunnen herkennen wat op elkaar lijkt. Ze lieten eerst een plaatje zien met twee vierkantjes. Daarna mochten de kraaien kiezen welk plaatje erbij hoorde. Op het ene plaatje stonden ook twee vierkantjes. Op het andere plaatje stonden een ster en een cirkel. De kraaien kozen het plaatje met de twee vierkantjes, omdat dat het meest leek op het eerste. Zo zie je: kraaien kunnen echt puzzels oplossen!
- 6 **Net zo slim als een kind?**
Sommige onderzoekers denken dat kraaien net zo slim kunnen zijn als een jong kind. Kraaien herkennen mensen, gebruiken gereedschap en lossen puzzels op. Dat zijn dingen die jonge kinderen ook leren. Heb je weleens gehoord van het spreekwoord: 'Zo slim als een vos'? Misschien moeten we voortaan zeggen: 'Zo slim als een kraai!'

De opgaven 1 tot en met 3 horen bij onderstaande inhoudsopgave.

Inhoudsopgave

Geschiedenis	4
Starten met kippen	24
Kippengedrag	40
Kippenrassen	55
Huisvesting	139
Voeding	165
Het ei	175
Kuikens	185
Ziektes	215

- 1** Finn wil kippen in zijn tuin houden. Hij begint met volwassen kippen en wil weten wat je allemaal moet regelen als je daarmee start.

Welk hoofdstuk is dan het minst belangrijk om als eerste te lezen?

☐ Starten met kippen	☐ Voeding
☐ Huisvesting	☐ Kuikens

- 2** Finn wil een veilig en prettig hok voor de kippen maken. In welk hoofdstuk kan hij hier informatie over vinden?

☐ Kippengedrag	☐ Huisvesting
☐ Kippenrassen	☐ Voeding

- 3** Finn leest het volgende stukje:

De Brahma is een grote, rustige kip met een dik verenpak. Ze ziet er een beetje uit als een pluizige bal met poten. Deze kip schrikt niet snel en laat zich makkelijk aaien. Daardoor is de Brahma heel geschikt voor een tuin met kinderen. Ze kan goed tegen kou en legt ook in de winter eieren.

Welk hoofdstuk hoort bij dit stukje tekst?

☐ Starten met kippen	☐ Kippenrassen
☐ Kippengedrag	☐ Huisvesting

Hittegolf

Een hittegolf is een periode van minstens vijf dagen met elke dag minimaal 25 graden Celsius of warmer. Van die vijf dagen moeten minstens drie dagen 30 graden of warmer zijn.

Er zijn maar weinig mensen die zulke hitte fijn vinden. Langdurige hitte kan voor oudere mensen en jonge kinderen zelfs gevaarlijk zijn. Wil je een hittegolf goed doorkomen? Neem dan de onderstaande adviezen over.

- 1** Deze tekst kun je niet verder lezen.
Waar zal de rest van de tekst over gaan?

- ☐ over hoe een hittegolf ontstaat
- ☐ over maatregelen die je kunt nemen tijdens een hittegolf
- ☐ over waarom sommige mensen een hittegolf fijn vinden
- ☐ over wat je beter niet kunt doen tijdens een hittegolf

- 2** Waar kun je deze tekst tegenkomen?

- ☐ in een dagboek
- ☐ in een folder
- ☐ in een leesboek
- ☐ in een receptenboek

We stonden al met één been in de finale!

De leerlingen vreg nu gekonst dat het team naar een halve. Maar al veel leerlingen die dat de teamen niet een grote hant stonden.

- 3** Deze tekst kun je niet lezen.
Waar zal de tekst over gaan?

- ☐ over een groep kinderen die de wedstrijd verloor
- ☐ over een klas die onverwacht de finale won
- ☐ over een team dat bijna had gewonnen, maar het nét niet haalde
- ☐ over sporters die vol vertrouwen aan een wedstrijd begonnen

COPYRIGHT

© 2025 Junior Einstein bv
Enschede, the Netherlands

EINDREDACTIE

Joan Sanders
Michelle Leuveld
Laura Hiemstra

AUTEURS

Joan Sanders
Michelle Leuveld
Anniko Maas
Else Augustijn

DRUK

1e druk

VORMGEVING

Jelle de Rooij

ISBN

978-94-93442-02-3

NUR

190

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Dit boek is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier. Dit betekent dat het papier afkomstig is uit verantwoord beheerde bossen en andere gecontroleerde bronnen. FSC (Forest Stewardship Council) zet zich in voor milieuvriendelijke, sociale en economische duurzaamheid van bossen wereldwijd. Door FSC-gecertificeerd papier te gebruiken, dragen we bij aan de bescherming van bossen voor toekomstige generaties.